

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Навчальна програма курсу
для студентів напрямку підготовки
6.030509 – Облік і аудит

Укладачі: к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Мельник Надія Богданівна
Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2012 р.

Івано-Франківськ
2012

Пояснювальна записка

Мета викладання дисципліни: Засвоєння студентами знань з теорії і практики основ бухгалтерського обліку, організації фінансового та управлінського на підприємствах різних форм власності, проведення державного та приватного контролю фінансово-виробничої діяльності суб'єктів господарювання та виконання аналітичної роботи для їх поточного і стратегічного розвитку.

Завдання викладання дисципліни: Вивчення методів організації і ведення бухгалтерського обліку (в розрізі його складових: фінансового і управлінського), контрольно-аналітичних процедур (власним персоналом, ревізорами, приватними аудиторами) на підприємствах відповідно до нормативно-правового забезпечення і вимог сучасної економіки.

Предмет дисципліни: Фінансово-господарська діяльність підприємства через призму її загальних обліково-аналітичних і контрольних аспектів.

Зміст дисципліни

ТЕМА 1. Суть бухгалтерського обліку і його характеристика.

План

1. Поняття господарського обліку та його види.
2. Вимірники обліку.
3. Мета і завдання бухгалтерського обліку.
4. Функції бухгалтерського обліку.
5. Вимоги, які ставляться до бухгалтерського обліку.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: поняття господарського обліку; мету організації та необхідності ведення бухгалтерського обліку на підприємствах; вимоги, які ставляться до бухгалтерського обліку.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: виокремлювати види господарського обліку; визначати завдання бухгалтерського обліку.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: суть бухгалтерського обліку; вимірники, які застосовуються в обліку діяльності

підприємств незалежно від їх форм власності.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: пояснити взаємозв'язок між оперативним, бухгалтерським і статистичними обліком; охарактеризувати функції бухгалтерського обліку.

ТЕМА 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.

План

1. Визначення предмета бухгалтерського обліку.
2. Суть і класифікація господарських засобів та джерел їх формування.
3. Господарські процеси як об'єкт бухгалтерського обліку.
4. Суть методу бухгалтерського обліку та характеристика його елементів.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: сутність предмета бухгалтерського обліку і його складових об'єктів; класифікацію господарських засобів; суть методу бухгалтерського обліку.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: характеризувати суть предмета бухгалтерського обліку; вирізнити господарські засоби за їх функціональним призначенням і джерелами утворення; виокремлювати елементи методу бухгалтерського обліку.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: суть господарських засобів підприємства та їх відношення до предмета бухгалтерського обліку; значення господарських процесів як об'єкта бухгалтерського обліку; визначення всіх елементів методу обліку.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: класифікувати господарські засоби за функціональним призначенням і джерелами формування; дати пояснення теоретичного значення і практичного застосування елементів методу бухгалтерського обліку.

ТЕМА 3. Основи побудови фінансового обліку.

План

1. Суть поняття фінансового обліку.
2. Правове регулювання бухгалтерському обліку та фінансової звітності в Україні.
3. Документування та облікова реєстрація господарських процесів на підприємстві.
4. Бухгалтерська фінансова звітність.
5. Організація обліку та облікова політика підприємства.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: рівні нормативно-правового регулювання бухгалтерському обліку та фінансової звітності в Україні; суть документування господарських процесів на підприємстві.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: пояснити значення фінансового обліку для діяльності підприємства; дати характеристику основних форм бухгалтерської фінансової звітності.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: суть фінансового обліку; зміст облікової політики підприємства.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: розрізняти облікові регістри і визначати основні ознаки кожного їх виду; виокремлювати основні форми організації обліку на підприємствах.

ТЕМА 4. Зміст і організація управлінського обліку.

План

1. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції.
2. Сутність, задачі і функції управлінського обліку.
3. Предмет і об'єкти управлінського обліку.
4. Взаємозв'язок і відмінності фінансового та управлінського обліку.
5. Схеми організації управлінського обліку при різних системах обліку.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: роль обліку в управлінні собівартістю продукції; предмет управлінського обліку.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: пояснити сутність управлінського обліку; охарактеризувати взаємозв'язок і відмінності фі-

нансового та управлінського обліку.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: функції управлінського обліку у діяльності підприємства; об'єкти управлінського обліку.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: визначати завдання управлінського обліку та довести необхідність його ведення; дати пояснення схемам організації управлінського обліку при різних системах обліку.

ТЕМА 5. Господарський контроль в системі управління.

План

1. Економічна суть господарського контролю та його значення в системі управління підприємством.

2. Предмет і об'єкти господарського контролю.

3. Методи господарського контролю.

4. Форми господарського контролю.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: економічну суть господарського контролю та його методи; основні види контролю.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: виокремлювати форми контролю; пояснити відмінність між методами і формами контролю.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: предмет господарського контролю і його форми; методичні прийоми, які застосовуються при здійсненні контролю.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: охарактеризувати об'єкти господарського контролю; пояснити взаємовідношення між предметом і об'єктами господарського контролю.

ТЕМА 6. Основи організації системи державного контролю в Україні.

План

1. Значення контролю в системі управління державою.

2. Основні види та форми контролю.
3. Методичні прийоми, які застосовуються при здійсненні контролю.
4. Організація контрольно-ревізійної роботи в системі Державної Контрольно-ревізійної служби.
5. Основні етапи ревізії, їх сутність.
6. Оперативний облік і звітність з виконання контрольно-ревізійних робіт.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: теоретичні і практичні засади організації контрольно-ревізійних робіт у системі Державної Контрольно-ревізійної служби.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: характеризувати основи організації оперативного обліку і звітності з виконання контрольно-ревізійних робіт.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: основні етапи ревізії; теоретичні основи підготовки до проведення контрольно-ревізійних робіт.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: пояснити значення контролю в системі управління державою; визначити сутність основних етапів ревізії.

ТЕМА 7. Суть і предмет аудиту.

План

1. Історія розвитку аудиту.
2. Система незалежного аудиту в Україні.
3. Суть аудиту, мета та завдання.
4. Види аудиту.
5. Правові основи аудиторської діяльності в Україні. Предмет аудиту.
6. Об'єкти аудиту та їх класифікація.
7. Метод аудиту та відмінності аудиту від ревізії.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: склад системи

незалежного аудиту в Україні; суть аудиту та його об'єкти.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: визначати завдання аудиту; класифікувати об'єкти аудиту.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: історичний розвиток аудиту; види аудиту; правові основи аудиторської діяльності в Україні; суть методу аудиту.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: визначати мету аудиторських перевірок; дати пояснення предмета аудиту; пояснити відмінності аудиту від ревізії.

ТЕМА 8. Економічний аналіз у системі управління виробництвом.

План

1. Суть економічного аналізу і його значення в діяльності підприємства.
2. Предмет економічного аналізу.
3. Види і напрямки економічного аналізу.
4. Метод економічного аналізу та його елементи.
5. Технічні прийоми економічного аналізу та їх класифікація.
6. Моделювання взаємозв'язків економічних показників.
7. Прийоми деталізації та порівняння.

У результаті проведення лекцій студенти повинні знати: суть економічного аналізу і його види; моделювання взаємозв'язків економічних показників.

У результаті проведення лекцій студенти повинні вміти: довести важливе значення економічного аналізу в діяльності підприємства; визначати напрямки економічного аналізу; застосовувати прийоми деталізації та порівняння.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні знати: предмет і метод економічного аналізу; технічні прийоми економічного аналізу.

У результаті проведення практичних занять студенти повинні вміти: охарактеризувати елементи методу економічного аналізу; класифікувати технічні прийоми економічного аналізу.

Рекомендована література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-ХІУ (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22.04.93 р. № 3125-ХІІ (зі змінами і доповненнями).
3. Багров В.П. Економічний аналіз: Навч. посібн. – К. : ЦНЛ, 2006. – 160 с.
4. Базась М.Ф. Основи бухгалтерського (фінансового) та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку: Навч. посібник. – К. : МАУП, 2006. – 182 с.
5. Бардаш С.В., Дерій В.А., Петренко Н.І. за ред. Ф.Ф. Бутинець. Контроль і ревізія. : [Текст] Практикум. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 384 с.
6. Білуха М.Т. Теорія фінансово-господарського контролю й аудиту. – [Текст] Підручник. – К.: вища школа, 2001. – 364 с.
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. - 6-те вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП "Рута", 2005. – 756 с.
8. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Конспект лекцій: Навч. посіб. - 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП "Рута", 2005. – 320 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Практикум. – Житомир : ПП Рута, 2000. – 512 с.
10. Бутинець Ф.Ф. Аудит і ревізія підприємницької діяльності: [Текст] Навч. посібник. – Житомир: ПП “Рута”, 2001 р.- 416 с.
11. Герасимчук П.К. Державний фінансовий контроль:ревізія та аудит. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
12. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навч. посіб. – К. : ЦНЛ, 2007. – 480 с.
13. Голов С.Ф. Костюченко В.М. Кравченко І.Ю. Ямборко Г.А. Фінансовий облік[Текст]: підручник. – К. : Лібра, 2005. – 976 с.
14. Голов С.Ф. Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. – К.:

ТОВ “Автоінтерсервіс”, 2001. – 544 с.

15. Головка В.І. Фінансово-економічна діяльність підприємств: контроль, аналіз та безпека: Навч. посібник. – К. : ЦНЛ, 2006. – 448 с.

16. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз [Текст]: навчальний посібник. – К. : ЦУЛ, 2009. – 256 с.

17. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: Навч. посібник. – К. : ЦУЛ, 2004. – 245 с.

18. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні [Текст]: навчальний посібник. – К. : А.С.К., 2009. – 976 с.

19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. (зі змінами і доповненнями).

20. Інструкція “Про організацію проведення ревізій і перевірок органами державної контрольно-ревізійної служби в Україні за зверненнями правоохоронних органів”.(зі змінами і доповненнями).

21. Інструкція “Про порядок проведення ревізій і перевірок органами державної контрольно-ревізійної служби в Україні”.(зі змінами і доповненнями).

22. Калюга Є.В. Калюга О.В. Контроль і ревізія. : [Текст] Навчальний посібник. – Нормативно-практичні матеріали. – 3-е вид., перероб. і доп. Львів: Національний університет “Львівська політехніка” “Інтелект-Захід”, 2004. – 328 с.

23. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: теорія і практика: Підручник – Львів : Магнолія Плюс, 2006. – 428 с.

24. Коблянська О.І. Фінансовий облік [Текст]: навч. посіб. - 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 471 с.

25. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств [Текст]: навч. посіб. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання; КОО, 2002. – 294 с.

26. Кужельний М.В. Калюга Є.В. Калюга О.В. Контроль фінансової зві-

тності та правильності її складання: : [Текст] Навчально-методичний посібник. – К.: Ельга. Ніка-Центр. – 2001. – 236 с.

27. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник. – К. : ЦУЛ, 2005. – 528 с.

28. Мних Є.В. Економічний аналіз [Текст]: підручник. - 2-ге вид., перероб. та доп. – Рек. МОН України. – К. : ЦУЛ, 2005. – 472 с.

29. Національні нормативи аудиту. Аудиторська Палата України -К., 1999. -274 с.

30. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік. Навч. посіб. – К. : Кондор, 2005. – 503 с.

31. Павлюк В.В. Контроль і ревізія: Навч. посібник. – К. : ЦУЛ, 2006. – 196 с.

32. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 191. (зі змінами і доповненнями)

33. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-41, затверджені наказами Міністерства фінансів України в 1999-2011 рр. (зі змінами і доповненнями).

34. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. – Тернопіль : Карт-бланш, 2002. – 628 с.

35. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія. : [Текст] Практикум: 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання–Прес, 2001 – 253 с.

36. Хомин П.Я. Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку: Монографія. – Тернопіль : Економ. думка, 2004. – 288 с.

37. Чебанова Н.В. Василенко Ю.В. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: посібник. – К. : Академія, 2004. – 672 с.

38. Чебанова Н.В. Фінансовий облік: Підручник. – К. : Академія, 2007. – 704 с.

39. Черниш С.С. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. – Рек. МОН. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с.